

РЕШЕНИЕ

№ 66

гр. София, 14 февруари 2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на двадесет и седми януари през две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА
НЕВЕНА ГРОЗЕВА

при секретаря Илияна Петкова
и в присъствието на прокурора Атанас Гебрев
изслуша докладваното от
съдия ИВАНОВА касационно дело № 747 по описа за 2022 г

Касационното производство е образувано по жалби на подсъдимите Н. П. В., С. И. М., Д. П. Д. и Г. Н. А., депозирани чрез техните защитници, срещу решение на Апелативен специализиран наказателен съд / АСНС / № 260003 от 21.04.22 г, по ВНОХД № 22/20, с което е изменена първоинстанционната присъда на Специализирания наказателен съд / СНС / от 6.03.2019 г, по НОХД № 599/16, като подсъдимите А. и В. са оправдани по обвинението по чл. 26, ал. 1 НК, и по обвинението, касаещо деянието по чл. 301 НК, извършено на 5.05.2011 г в [населено място], наложеното на подсъдимите А., В. и М. наказание е намалено на една година и шест месеца „лишаване от свобода“, а размерът на определения изпитателен срок по чл. 66 НК е сведен до три години, срокът на наложените по отношение на подсъдимите А. и В. наказания „лишаване от право да се заема държавна длъжност, свързана с контрол на пътни превозни средства“, е редуциран до две години и шест месеца, а присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С първоинстанционната присъда е постановено следното по отношение на жалбоподателите В., М., Д. и А.:

Подсъдимият Г. Н. А. е признат за виновен в това, че на 15.07.2011 г в [населено място], при условията на продължавано престъпление, в съучастие като съизвършител с Н. П. В., в качеството си на длъжностно лице: главен специалист мобилна група в отдел „отдел“ на Дирекция „дирекция“ към Агенция „агенция“ [населено място], е приел от С. И. М. и Д. П. Д., дарове, които не му се следват: сумата 6 800 лв, за да не извърши действия по служба / да не осъществява контролни функции по отношение на допустимата максимална маса общо тегло и осово натоварване на пътните превозни средства /, с оглед на което и на основание чл. 301, ал. 1, пр. 2 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на две години „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от четири години, и глоба от 2 000 лв, както и „лишаване от право да заема държавна длъжност, свързана с контрол на пътни превозни средства“, за срок от три години.

Подсъдимият Н. П. В. е признат за виновен в това, че на 15.07.2011 г в [населено място], при условията на продължавано престъпление, в съучастие като съизвършител с Г. Н. А., в качеството си на длъжностно лице: главен специалист

мобилна група в отдел „отдел“ на Дирекция „дирекция“ към Агенция „агенция“ [населено място], е приел от С. И. М. и Д. П. Д. дарове, които не му се следват: сумата 6 800 лв, за да не извърши действия по служба / да не осъществява контролни функции по отношение на допустимата максимална маса общо тегло и осово натоварване на пътните превозни средства /, с оглед на което и на основание чл. 301, ал. 1, пр. 2 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на две години „лишаване от свобода“ и глоба от 2 000 лв. На основание чл. 66 НК, наложеното наказание „лишаване от свобода“ е отложено за изпитателен срок от четири години. На основание чл. 37, ал. 1, т. 6 НК, му е наложено наказание „лишаване от право да заема държавна длъжност, свързана с контрол на пътни превозни средства“, за срок от три години.

Подсъдимият С. И. М. е признат за виновен в това, че на 15.07.2011 г в [населено място], е дал подкуп: сумата 5 000 лв, на длъжностните лица Г. Н. А. и Н. П. В., за да не извършат действия по служба /да не осъществяват контролни функции по отношение на допустимата максимална маса общо тегло и осово натоварване на пътните превозни средства /, с оглед на което и на основание чл. 304, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на две години „лишаване от свобода“ и глоба от 2 000 лв. На основание чл. 66 НК, наложеното наказание „лишаване от свобода“ е отложено за изпитателен срок от четири години.

Подсъдимият Д. П. Д. е признат за виновен в това, че на 15.07.2011 г в [населено място], е дал подкуп: сумата 5 000 лв, на длъжностните лица Г. Н. А. и Н. П. В., за да не извършат действия по служба / да не осъществяват контролни функции по отношение на допустимата максимална маса общо тегло и осово натоварване на пътните превозни средства /, с оглед на което и на основание чл. 304, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на една година „лишаване от свобода“ и глоба от 500 лв. На основание чл. 66 НК, наложеното наказание „лишаване от свобода“ е отложено за изпитателен срок от три години.

С жалбата на подсъдимия Н. П. В. се релевират всички касационни основания. Изтъкват се следните аргументи: Въззивният съд е анализирал доказателствата в отклонение от процесуалните изисквания. Неправилен е изводът на съда, че е налице верига от косвени доказателства, годна да послужи за осъждане на жалбоподателя. Невярно са интерпретирани показанията на св. М. и св. Б. относно размера на сумата, предмет на подкупа. Изводът на съда, че по време на срещата на четиримата жалбоподатели в заведението са предадени и приети инкриминираните парични средства, не е надлежно доказателствено обезпечен. Не е взето предвид, че от видеонаблюдението, проведено чрез използване на специални разузнавателни средства, е установено единствено това, че четирите наблюдавани лица са консумирали безалкохолни напитки и са носили лични вещи / мобилни телефони и кутии цигари/. Не е съобразена забраната за извеждане на доказателствени изводи за осъждане на подсъдимите само въз основа на веществени доказателствени средства /ВДС/, събрани чрез специални разузнавателни средства /СРС/, а съдът е приел, че е налице единна верига от косвени доказателства, макар и същата да се състои единствено от доказателства, събрани чрез СРС. Липсват несъмнени доказателства, че жалбоподателят е имал досег с инкриминираната парична сума. По откритите и иззети банкноти не са намерени дактилоскопни следи от подсъдимия В.. Липсват очевидци на предаване на предмета на престъплението. Неправилно е прието от съда, че служители на МВР, участвали в операцията по задържането на подсъдимите, са възприели факта на предаване и приемане на процесната сума, доколкото този факт не може да бъде изведен от показанията на св. Д., св. Д. Д., св. И., както и от приложените ВДС, събрани чрез СРС. Не е надлежно доказателствено обезпечен извода на съда, че

подсъдимите А. и В. са установили своя фактическа власт върху предмета на престъплението. Във въззивния акт липсват мотиви относно приетата форма на съучастие по чл. 20, ал. 2 НК. В мотивите на решението са посочени нормативните актове, от които произтичат служебните задължения на подсъдимите длъжностни лица, но липсва обсъждане на начина, по който са изпълнявали своите задължения. Недопустимо е да бъдат ползвани показанията на свидетел, за когото има данни, че е участвал в престъплението, но не му е повдигнато обвинение. Материалния закон е приложен неправилно. Наложено наказание е явно несправедливо. Не са оценени адекватно смекчаващите отговорността на жалбоподателя обстоятелства, както и не е съобразен срока на воденото наказателно производство, който има характер на „изключително“ смекчаващо обстоятелство по смисъла на чл. 55 НК.

С жалбата на подсъдимия В. се правят алтернативни искания: за отмяна на осъдителните съдебни актове и оправдаване на жалбоподателя, за отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд или за смекчаване на наложеното наказание чрез приложение на чл. 55 НК: да бъде наложено наказание „пробация“, респективно, да не бъдат налагани предвидените по-леки наказания: глоба и „лишаване от право“ по чл. 37, ал. 1, т. 6 НК.

С жалбата на подсъдимия С. И. М. се релевират основанията по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Изтъкват се следните доводи: Неправилни са изводите на съда, че осъждането на жалбоподателя почива на надеждна доказателствена основа. Не е взето предвид, че липсват преки доказателства за предаване, респективно, приемане на инкриминираната сума. Извод в тази насока не може да бъде изведен и от видеозаписа на проведената среща на четиримата подсъдими, приложен като част от ВДС, събрани чрез СРС. Не е надлежно доказателствено обезпечен извода на съда, че предаването на процесната сума е възприето от служител на МВР, участвал в полицейската операция по задържане на подсъдимите. Неправилен е и изводът, че сумата, намерена в служебния автомобил на подсъдимите А. и В., е същата, която им е предадена от подсъдимите М. и Д.. Установено е, че жалбоподателите А. и В. са задържани преди качването им в автомобила, което прави невъзможно да са оставили там предмета на престъплението. Въззивното решение съдържа вътрешно противоречие, а именно: съдът е приел, че липсват преки и първични доказателства за предаване на процесната сума, но въпреки това, е потвърдил осъдителната присъда. Неправилно е прието, че показанията на св. С. са годни да бъдат ползвани, при положение, че свидетелят е възпроизвел информация, която не е възприел лично, а я е узнал от служители на МВР, ангажирани с прилагането на СРС. Изводите по релевантните факти са базирани на недопустимо „доказване по аналогия“. Неправилно е прието от съда, че е формирана система от косвени доказателства, годна да послужи за осъждане на подсъдимите. Изводите на съда се основават на доказателства, събрани чрез СРС, и на показанията на св. С., в разрез с чл. 177, ал. 1 НПК.

В мотивите на въззивното решение не се съдържа надлежен отговор на наведените от защитата възражения срещу правилността и обосноваността на осъдителната присъда, постановена от първата инстанция, което представлява самостоятелно съществено процесуално нарушение, обуславящо необходимост от отмяна на обжалвания съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане. Въззивният съд е проявил явна пристрастност и предубеденост, като е потвърдил осъждането на подсъдимия М.. Обсъждани са факти, които не са предмет на обвинението, срещу които не е упражнено правото на защита. Съдът е отбелязал в решението си, че между подсъдимите са създадени „трайни корупционни взаимоотношения“, без да вземе предвид, че липсва такова обвинение. Съдът не е

съобразил обстоятелството, че, след като са недопустими свидетелски показания за факти, установени със СРС, то е недопустимо и свидетелски показания, преразказващи такава информация. Съдът е проявил предубеденост и при излагане на фактическата обстановка относно ролята на св. Т. М., приемайки, че подсъдимият М. му е „разпореждал“, въпреки приетото от първата инстанция ръководно качество на свидетеля като управляващ дружество „фирма“. Недопустимо е да бъдат ползвани показанията на св. М., касаещи факти извън инкриминираното деяние, което представлява „доказване по аналогия“, в разрез с нормите на НПК. Не е взето предвид, че св. М. е признал за осъществени корупционни отношения, но въпреки това, обвинение не му е повдигнато. Материалният закон е приложен неправилно. Подсъдимият М. е осъществил действия на помагач, а е признат за виновен и е осъден за извършител.

С жалбата на подсъдимия М. се прави искане за отмяна на осъдителните съдебни актове и оправдаване на жалбоподателя или за отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд.

С жалбата на подсъдимия Д. П. Д. се релевират основанията по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Изтъкват се следните доводи: Въззивният съд е допуснал противоречие в своя съдебен акт, като е потвърдил осъдителната присъда на първата инстанция и по този начин е споделил приетите за установени от нея фактически положения, включващи и възприемането, от страна на служителите на МВР, предаването и приемането на инкриминираната парична сума. В същото време, в решението е посочено, че липсват преки и първични доказателства за този факт, а осъждането почива на верига от косвени доказателства. Излагайки такъв извод, апелативният съд е изложил становището си по доказателствата, обуславящи факта на предаване и приемане на процесната сума, по противоречив начин, което съставлява съществено процесуално нарушение. Въззивният съд не е дал отговор на наведените от защитата възражения срещу правилността на осъдителната присъда. Неправилно е становището на съда по оценка на косвеното доказателство: намерената върху хартиения плик дактилоскопна следа, оставена от подсъдимия Д.. Неправилно е прието, че тази следа уличава посочения подсъдим и представлява част от веригата косвени доказателства, тъй като от показанията на св. Б. В. е установено, че се е случвало клиент да купува стикери, необходими за автомобилите на „фирма“, което обяснява механизма на оставяне на тази следа.

С жалбата на подсъдимия Д. се прави искане за отмяна на осъдителните съдебни актове и оправдаване на жалбоподателя от настоящата инстанция.

С жалбата на подсъдимия Г. Н. А. се релевират всички касационни основания. Изтъкват се следните доводи: Анализът на доказателствата е проведен при отклонение от стандарта по чл. 14 НПК. Не взето предвид, че от приобщените ВДС, събрани чрез СРС, а именно: видеоматериал на срещата между четиримата подсъдими, не е установено предаване на пликове или пари. Не е взето предвид, че подсъдимите А. и В. са задържани преди да влязат в служебния автомобил, с който са се придвижили до мястото на срещата, откъдето следва, че те не са имали досег с намерените в автомобила парични средства. Изводът, че подсъдимите, служители на /агенция/, са установили своя фактическа власт върху процесната сума от 6 800 лв, не е надлежно доказателствено обезпечен, тъй като не са събрани нито преки, нито косвени доказателства в тази насока. Не е взето предвид, че от показанията на свидетелите, собственици на транспортни фирми, не са установени корупционни действия, от страна на подсъдимите А. и В., което е от значение при преценката дали са събрани достатъчно доказателства, отговарящи на стандарта по чл. 303 НПК. Във въззивния акт липсват мотиви относно възприетата форма на съучастие по чл. 20, ал. 2 НК, касаещо подсъдимите, служители на /агенция/. Материалният

закон е приложен неправилно. Наложеното наказание, макар и смекчено от въззивния съд, е завишено и като такова обуславя нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. С жалбата на подсъдимия А. се прави искане за отмяна на осъдителните съдебни актове и оправдаване на жалбоподателя или за смекчаване на наложеното наказание / чрез приложение на чл. 55 НК или чрез намаляване размера на всяко от наложените му наказания /.

В съдебно заседание на ВКС защитата на подсъдимите В., М., Д. и А. пледира за уважаване на жалбите.

Подсъдимите жалбоподатели М. и Д. молят подадените от тях жалби да бъдат уважени.

Подсъдимите жалбоподатели А. и В. не участват лично в производството пред настоящата инстанция.

Представителят на ВКП изразява становище за неоснователност на жалбите и счита, че същите следва да бъдат оставени без уважение.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Въззивният акт не страда от претендираните от защитата пороци, тъй като същият е изготвен при стриктно спазване на изискванията по чл. 339 НПК. Съдът е изложил фактическата обстановка, която приема, след което е пристъпил към подробен анализ на доказателствата и доказателствените средства, въз основа на които е формирал своите изводи по релевантните факти. Сред приетите от въззивния съд факти липсва такъв, че присъствалите на мястото на инкриминираните събития полицейски служители са възприели предаването на процесната сума, какъвто довод се излага от защитата. Във фактическата обстановка, приета от съда, е посочено, че информация с такова съдържание е била предадена на св. С., ръководител на специализираната полицейска операция, който е дал разпореждане за задържане на подсъдимите. Изяснено е, включително и от показанията на св. М., че моментът на задържане е избран неслучайно, а е свързан с настъпване на определено обстоятелство, а именно: получаване на информация от екипа на служители от служба „ДАТО“ МВР, че е извършена „размяна на веществени доказателства“, която информация е представлявала сигнал за начало на операцията. Във ВДС, събрани чрез СРС, а именно: видеозапис на срещата между четиримата подсъдими, след която същите са задържани, се съдържат данни, че участвалите в срещата четирима мъже / подсъдимите А., В., М. и Д. / са станали от масата в заведението, като подсъдимият М. е носел черна мъжка кожена чанта, с размери, приблизително 40/30/5 см, подсъдимият А. е взел от масата черен мобилен телефон и бял предмет с приблизителни размери 12/12/1 см, подсъдимият Д. е взел от масата сребрист мобилен телефон, а подсъдимият В. е взел кутия цигари, запалка и черен мобилен телефон. НПК разрешава да бъдат събирани доказателства и чрез използване на СРС, при съблюдаване на забраната осъдителната присъда да почива единствено на такива доказателства. В случая, част от доказателствата, уличаващи подсъдимите, са изводими от ВДС, събрани чрез СРС, но те не са единствените, формиращи доказателствената основа за осъждане на подсъдимите. На доказателствата, събрани чрез СРС, не е придадено решаващо значение, а същите са инкорпорирани в контекста на останалите доказателства, съвкупно уличаващи подсъдимите в извършването на инкриминираните им престъпления.

В хода на проведените по отношение на четиримата жалбоподатели СРС са събрани данни, че на 15.07.2011 г. е имало уговорена среща, чиято цел е била неправомерна. Това е наложило контролираните лица да използват кодови

названия, за да бъде препятствана възможността от разкриването им от органите на МВР. Независимо от проявената от тях „предпазливост“, за служителите, провеждащи полицейското наблюдение, е станало ясно, че целта на срещата е била да бъде предадена, респективно, получена наследваща се имотна облага, който извод следва от естеството на проведените разговори, закрепени във ВДС, събрани чрез СРС. При последвалото непосредствено след задържане на лицата претърсване на автомобила на подсъдимите, служители на/агенция/, е намерена и иззета инкриминираната парична сума, част от която е била поставена в бял хартиен плик, с надпис „Първа инвестиционна банка“. За да направи извод, че в този плик е била поставена паричната сума, предмет на престъплението, съдът е взел предвид, че пликът съответства по вид и размери на белия предмет, взет от масата в заведението, изводим от ВДС, събрани чрез СРС, касаещи срещата между четиримата подсъдими непосредствено преди задържането им. При съвкупния анализ на данните, събрани чрез СРС, представляващи „тайни“ доказателства, с другите, „явните“ такива, а именно: показанията на свидетелите, осъществили операцията по задържане на лицата, протокол за претърсване и изземване от служебния автомобил на подсъдимите А. и В., в който е отразено, че в бял хартиен плик е поставена определена парична сума, изводите на експертите, изготвили дактилоскопната експертиза: по белия хартиен плик, с надпис „П.“, е открита дактилоскопна следа на подсъдимия М., а върху една от намерените и иззети банкноти е намерена следа на св. Б., това, че разходният касов ордер / РКО /, изготвен по повод на изтеглената от банката сума, не е осчетоводен като разход на дружеството, може да се направи извод, че осъждането на подсъдимите е базирано на доказателствена основа, годна да отговори на изискванията по чл. 303 НПК. Ето защо, настоящата инстанция не възприе тезата на защитата, че анализът на доказателствената съвкупност е извършен в отклонение от процесуалните изисквания и не е годен да обезпечи правилно формиране на изведените от съда изводи по релевантните факти. По отношение на възражението на защитата относно допустимостта на показанията на св. С. и тези на св. М., в частта им, касаеща факта на узнаване от екипа на „ДАТО“ МВР за информацията относно размяната на веществените доказателства, от значение е следното: Вярно е становището, че данните, изводими от ВДС, събрани чрез СРС, могат да бъдат ползвани като „тайни“ доказателства, за които важат определени процесуални изисквания, и не е допустимо такива данни да бъдат приобщавани чрез „заместването“ им с друг доказателствен източник, например, чрез свидетелски показания. В случая, от ВДС, събрани чрез СРС, представляващо видеонаблюдение на проведената на 15.07.2011 г. среща на четиримата подсъдими, е установено всеки от тях какви действия е извършил, а от „явните“ доказателства е изяснено какви вещи са намерени при проведеното претърсване на служебния автомобил на подсъдимите служители на/агенция/. В показанията на св. С. се съдържат данни, че преди да пристъпи към издаване на разпореждане за задържане на лицата, той е комуникирал с ръководителя на екипа служители от „ДАТО“ МВР, който му е подал информацията, от постъпването на която е последвало полицейското задържане. В същото време, при преценка за допустимостта на показанията на св. С. в посочената част, следва да се има предвид това, че по делото липсват данни този служител / който е ръководил екипа на „ДАТО“ МВР / да е бил лично ангажиран с изготвяне на видеозаписа на проведеното наблюдение, в какъвто случай, неговите показания биха се явили недопустими. От друга страна, за изхода на делото е без съществено значение получената и съобщена от св. С. информация, послужила като сигнал за задържане, тъй като и без тази информация, е имало

предварително установен краен момент на задържане на наблюдаваните лица, който е: момента на напускане на местопрестъплението.

Изяснено е, че подсъдимите А. и В. са задържани, след като са се качили в служебния си автомобил / като служители на /агенция/ /, от който при претърсване е намерена и иззета инкриминираната парична сума, представляваща веществено доказателство. Следователно, събраните доказателства са изяснили, че жалбоподателите А. и В. са успели да се качат в служебния си автомобил и са разполагали с възможност да оставят там паричните средства, предмет на престъплението, а възражението в тази насока не може да бъде споделено. Установено е, че другите двама подсъдими са задържани при напускане на заведението, което се е случило след предаване на процесната парична сума. Не може да бъде споделено възражението, че е недопустимо да бъдат ползвани показанията на свидетел, за когото е установено, че е участвал в престъплението, но не му е повдигнато обвинение. НПК предоставя суверенно право на прокуратурата да прецени на кого да повдигне обвинение и за какво престъпление, като съдът е обвързан от позицията на прокурора по тези въпроси. Показанията на свидетел, за когото има данни, че е участвал в престъплението, е допустимо да бъдат ползвани, но при тяхната оценка е необходимо да се съобрази участието му в престъплението, което предполага към неговите твърдения да се подходи внимателно и критично. Когато заявеното от такъв свидетел се вписва успешно във фактологията, изяснена от други доказателствени източници, няма пречка неговите показания да бъдат ползвани при формиране на вътрешното убеждение по релевантните факти. В случая, по делото е установено, че са извършени и престъпления, за които не е повдигнато обвинение, но този епизод от приетата фактическа обстановка е пресъздаден в мотивите на решението само като хронология на инкриминираните събития, която е извън обвинението и не влиза в предмета на доказване, но има отношение към пресъздаване на цялостната картина на интересуващите процеса факти. За фактите, включени в предмета на доказване, са събрани достатъчно и убедителни доказателства, с което е изпълнен критерия на чл. 303, ал. 1 и 2 НПК. Данните за извършени други престъпления, за които не е повдигнато обвинение, имат значение само за индивидуализация на наказателната отговорност и само в такава насока могат да бъдат ползвани. Такива данни имат отношение към личната степен на обществена опасност на дейците, която се съобразява при определяне на вида и размера на наказанието. Не може да бъде споделено възражението, че съдът е проявил предубеденост към обвинителната теза при анализа на доказателствата и доказателствените средства. Съдът е задължен да подложи на съвкупна преценка доказателствената съвкупност, сред която са налице обвинителни и оправдателни доказателства, и да изложи своите съображения на кои дава вяра и защо. Съдът е задължен да изложи съображения, когато възприема обвинителната теза, респективно, да изложи мотиви, когато възприема защитната теза, но и в двата случая, съдът изпълнява процесуалните си задължения и не може да се счита, че е проявил пристрастие към някоя от двете тези. В случая, съдът е имал основание да кредитира доказателствата, подкрепящи обвинителната теза, и като е сторил това, спазвайки изискванията на чл. 14 НПК и правилата на формалната логика, е процедирал в съответствие с НПК. Не може да бъде споделен довода, че невярно са интерпретирани показанията на св. М. и св. Б. относно размера на паричната сума, предмет на подкупа, тъй като в тази насока изрично е отбелязано в решението на съда, че размерът на предадената сума е бил по-голям от размера на сумата, за която е повдигнато обвинение. Обстоятелството, че по бакноти от процесната сума не са открити следи от подсъдимия В., не разколебава изведените доказателствени изводи за участието на този подсъдим в

престъплението, тъй като при съпоставката на този отрицателен факт с другите факти, уличаващи го в престъплението, е налице превес на доказателствата, свързващи го с инкриминираното деяние, в която хипотеза неговото осъждане отговаря на стандарта по чл. 303 НПК. Не може да бъде споделен довода, че във въззивния акт липсват съображения относно мотивиране на съучастие по чл. 20, ал. 2 НК, касаещо подсъдимите длъжностни лица. Съдът е изложил съображения за съвместно извършеното от тях престъпление при форма на съучастие съизвършителство, като е описал с какви действия е изпълнена съучастническата дейтелност, поради което упрек към съда в тази насока не може да бъде отправен. Не може да бъде възприето и възражението, че в решението са изброени служебните задължения на подсъдимите А. и В., без да се вземе отношение по въпроса как тези задължения се съотнасят към инкриминираното им поведение. В съдебния акт се съдържа подробно изложение относно функционалната обвързаност на приетия дар към служебните им задължения да контролират товара на превози по републиканската пътна мрежа, с което съдът е изпълнил задължението си да изследва взаимовръзката на получения дар със задълженията на подсъдимите по служба. Вярно е оценена ролята на св. Т. в инкриминираните събития, като е съобразено неговото положение на управител на дружество, санкционирано за нарушение на правилата за максимален товар. Именно това е „мотивирало“ свидетеля да постигне уговорка с подсъдимия М. за заплащане на сума от 100 лв за всеки камион на дружеството, за да им бъде осигурена възможност за бъдещо неспазване на императивните изисквания за максимален товар.

На следващо място, не може да бъде споделено възражението, че липсват категорични и несъмнени доказателства за размяната на паричната сума, предмет на престъплението. В тази насока, следва да се посочи следното: НПК не поставя предварителни изисквания за доказване на обвинението с определени доказателствени средства. Възможно е да са събрани преки доказателства, когато такива са налице, но е възможно по конкретното дело да липсват такива, а да са събрани само косвени такива. Възможно е обвинението да бъде доказано и чрез съвкупност от преки и косвени доказателства, които да формират стабилна доказателствена основа за осъждане на подсъдимите. Когато по делото са налице само косвени доказателства, съдебната практика е изяснила, че е допустимо обвинението да бъде доказано и само въз основа на такива, ако същите формират система, при наличието на която е възможен само един извод. По настоящето дело липсва доказателствен дефицит, пречатстващ възможността за осъждане на подсъдимите, тъй като е формирана система от косвени доказателства, при наличието на която е възможен само един извод: че подсъдимите са автори на инкриминираните им деяния. Неоснователно е възражението за допуснато нарушение по чл. 117, ал. 1 НПК. Това е така, защото „тайните“ доказателства, които уличават подсъдимите, не са единствените, въз основа на които са формирани изводите по релевантните факти. Събрани са множество „явни“ доказателства, изводими от свидетелски показания, протоколи за претърсване и изземване, веществени доказателства, експертни становища, към които успешно се инкорпорират „тайните“ доказателства, в която хипотеза осъждането на подсъдимите не влиза в противоречие с изискванията на чл. 117, ал. 1 НПК. Не може да бъде споделен довода, че недопустимо са приети по делото факти, които не са предявени на подсъдимите, по установения ред, и по които не е упражнено правото на защита. В обвинителния акт задължително следва да залегнат фактите, които са от значение за съставомерността на деянието, и които влизат в предмета на доказване. Процесуалният закон е предвидил, че освен фактите, включени в

предмета на доказване, могат да бъдат изяснени и други факти, които влизат в пределите на доказване. Когато съдът е изяснил, освен фактите, влизащи в предмета на доказване, и такива, влизащи в пределите на доказване, няма пречка да бъдат формирани изводи, въз основа на цялата съвкупност от факти, част от които биха имали отношение не към съставомерността на деянието, а към обстоятелствата, имащи значение за справедливостта на наказанието. В случая, в обвинителния акт са изложени фактите, касаещи корупционно поведение на подсъдимите, предмет на обвинението, тоест, тези, които имат значение за съставомерността на инкриминираното деяние, поради което не може да бъде споделен довода, че е допуснато нарушение на правото на защита.

Не може да бъде споделено възражението, че съдът е извел своите изводи, въз основа на доказване „по аналогия“, каквото процесуално нарушение не е допуснато. Това е така, защото съдът е извел изводите си по релевантните факти, като е ползвал единствено доказателствата, относими към инкриминираното деяние, въз основа на които е формирал своя извод, че осъждането отговаря на критерия по чл. 303, ал. 1 и 2 НПК. Доказване по аналогия би имало, ако липсваха доказателства, установяващи престъпно поведение на инкриминираната дата, а положителен извод в тази насока да бъде изведен от обстоятелството, че такова поведение е имало, макар и да е извън повдигнатото обвинение. Доколкото, в случая, са ползвани единствено доказателствата, касаещи инкриминираното деяние, за да се изведат изводите по релевантните факти, то към съда не може да бъде отправен упрек, че е нарушил процесуалните изисквания за доказване, като е приложил „доказване по аналогия“. Неоснователно се твърди, че съдът е пропуснал да обсъди всички възражения на защитата срещу обосноваването на първоинстанционната присъда, каквото процесуално нарушение не е допуснато, тъй като в мотивите на въззивния акт се съдържа изложение по тези въпроси. Не може да бъде споделен довода, че намерената върху хартиения плик следа от подсъдимия Д., е оставена от него при закупуване на стикери за превозните средства, ползвани от неговото дружество, тъй като доказателства в тази насока по делото липсват. Подсъдимият Д. се е ползвал от правото си да не дава обяснения, а показанията на св. Б. В., че се е случвало клиенти да закупуват стикери, няма отношение персонално към подсъдимия Д., поради което не може да бъде споделен довода, че по този механизъм е оставена негова следа върху част от банкнотите. Липсва противоречие в становището на съда, че при събрани само косвени доказателства, подкрепящи обвинителната теза, възникват основания за потвърждаване на осъдителната присъда. Това е така, защото процесуалният закон не забранява осъждането да се основава само на косвени доказателства, когато същите формират единна и последователна верига, при наличието на която е възможно да се формира само един извод / за виновност на подсъдимите /. Доколкото по настоящето дело такава верига е налице, няма пречка да бъде прието от въззивния съд, че осъждането на жалбоподателите почива на стабилна доказателствена основа, което е основание да бъде потвърдена постановената от първата инстанция осъдителна присъда.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, откъдето следва, че не се поражда процесуална необходимост от отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд, а искането в тази насока не може да бъде удовлетворено.

При правилно установените релевантни факти е приложен законът, който е следвало да бъде приложен, тоест, материалният закон е приложен правилно. Касае се за престъпление по чл. 301, ал. 1, пр. 2 вр. чл. 20, ал. 2 НК, извършено от подсъдимите А. и В., и престъпление по чл. 304, ал. 1 НК, извършено от

подсъдимите М. и Д., каквато е приетата по делото правна квалификация. Неоснователно се сочи, че жалбоподателят М. е осъществил действия, които попадат в обсега на помагачество по чл. 20, ал. 4 НК. В тази насока, от значение е следното: Подсъдимият М. е обвинен за това, че на инкриминираната дата е дал наследващ се дар на подсъдимите А. и В., и е осъден именно за това, че е предоставил парична сума от 5 000 лв, която не се следва на двамата служители от /агенция/ / А. и В. /, за да не изпълнят свои задължения по служба. Посоченото действие/даване на наследваща се облага/ представлява извършителство на престъпление по чл. 304, ал. 1 НК, каквато е приетата по делото правна квалификация. Вярно е, че подсъдимият М. е давал съвети и разяснения на св. М., имащи отношение към престъплението „подкуп“, но доколкото по отношение на св. М. и подсъдимия М. липсва обвинение за съучастие, то и евентуалното помагачество на жалбоподателя М. остава извън предмета на обвинението и извън предмета на доказване. При това положение, неоснователно се сочи, че при квалифициране на деянието, извършено от подсъдимия М., е допуснато нарушение на материалния закон, а доводът в тази насока не може да бъде споделен.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че материалният закон е приложен правилно, а релевираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК не е налице.

При тази хипотеза, не може да бъде уважено искането на подсъдимите жалбоподатели за тяхното оправдаване от настоящата инстанция, тъй като липсват процесуалните основания на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

Не е допуснато и нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК.

Въззивният съд е отдал дължимото значение на срока на проведеното наказателно производство, като е съобразил, че той се явява неразумно дълъг, поради което следва да му бъде отдадено определящо значение като смекчаващо обстоятелство със значима тежест. От друга страна, не може да бъде подценена степента на обществена опасност на деянието, която е завишена и нейното наличие предполага определяне на по-строго наказание. Настоящата инстанция споделя извода на въззивния съд, че не са налице условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, поради което също счита, че отговорността на подсъдимите следва да се реализира при хипотезата на чл. 54 НК. Въззивният съд е смекчил наказателноправното положение на жалбоподателите, а смекченото наказание като комплексна санкция за извършеното престъпление отговаря на критерия за справедливост по чл. 348, ал. 5 НПК. Ето защо, не се поражда необходимост от намеса на касационната инстанция в насока на по-нататъшно смекчаване на наказанието, а отправеното такова искане не може да бъде удовлетворено.

По тези съображения, ВКС намери, че жалбите са неоснователни и като такива следва да бъдат оставени без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, III НО,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ в СИЛА въззивно решение на Апелативен Специализиран наказателен съд / АСНС / № 260003 от 21.04.2022 г, по ВНОХД № 22/20.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: